

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Dekα

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Testimonia

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1694](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1694)

DE
IVLIANI OPERIBVS

Quædam veterum Auctorum
TESTIMONIA:
ET PRIMO GENTILIVM.

Ammianus Marcellinus Lib. XVI. cap. V, 6.

Ad procedendum ingenium (Iulianus) vertebatur: & incredibile, quo quantoque ardore rerum principalium notitiam celsam indagans, & quasi pabula quædam animo ad sublimiora scandenti conquirens, per omnia Philosophiæ membra prudenter disputando currebat. Sed tamen quum hac effeete pleneque colligeret, nec humiliora despexit, poëticam mediocriter, & rhetoricam, (ut ostendit ORATIONVM EPISTOLARVM QVE eius cum gravitate comitas incorrupta) & nostrarum externarumque rerum historiam multiformem.

Idem Lib. XXII. cap. XIV, 2.

Quocirca in eos (Antiochenes) deinceps seniens, ut obtrectatores & contumaces, volumen composuit inuectivum, quod ANTIOCHENSE vel MISOPOGONEM appellavit, probra civitatis infensa mente dinumerans, addensque veritati complura.

Libanius de vita sua p. 44. Tom. II.

Τί γὰρ δὴ βασιλικώτερον, ἢ βασιλέως ψυχὴν πρὸς κάλλη λόγων ἀνίστασθαι; τῷ δὲ εἰδὲ ἄλλως οἷον τ' ἢν μὴ τὰ τοιαῦτα πάσχειν, ΠΑΤΡΙ ΠΟΛΛῶΝ ΛΟΓῶΝ, πρὸς τε δὴ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐν ἀρχῇ γεγενημένω. αἱ γὰρ ἀγρυπνίαι ἢ βασιλέως ἡμῶν ΛΟΓΟΥΣ ἐποίησεν ἤδη.

Quid enim augustius, quam Principis animum ad sermonum pulcritudinem excitare? Huic autem Principi aliter usu venire non poterat, quin talia perciperet, quum MULTARVM ORATIONVM PATER exstitisset, tam ante imperium, quam post ipsum adeptum. Etenim Imperatoris vigiliæ nobis iam ORATIONES compararunt: ac nihil est, quod non præstiterit in iis amplius quam alii, præ ea, quæ in ipsius scriptis inest, pulcritudine.

Idem in IVLIANI Panegyrico p. 178. Tom. II.

Ἐγὼ δὲ σε δεηθεῖν ἀν εἶπεῖν, ὅπως ἕκαστα πέπρακται. δεῖ δὲ εἰδὲ σοὶ πρὸς ταῦτα σόματ'· ἀλλ' ἀποχρήσει δέναι ΤΗΝ ΣΥΓΓΡΑΦΗΝ, ἣν αὐτὸς ὁ πρόξενος συνέθηκας· ὁ αὐτὸς γεγόμεν' καὶ στρατηγὸς καὶ συγγραφεύς.

Equidem obsecraram te ut referres, quomodo singula peracta sint. Verum ad hæc tibi ore (seu sermone) nihil opus est; sed satis superque erit COMMENTARIVM, qui a te ipso, qui egisti, est conscriptus, exhibuisse: ipse, inquam, qui & dux exercitus & scriptor exstitisti.

Idem pro Aristophane ad Iulianum Imp. p. 217. Tom. II.

Ἀνάμνησον γὰρ σαυτὸν, ὦ βασιλεῦ, ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἣν ΚΟΡΙΝΘΙΟΙΣ ἐπέμψας· ἀκῶν μὲν εἰς τὸν πόλεμον ἐμβάς, ἣδη δὲ τὸ πλεον λαβῶν, ἔπω δὲ εἰς τέλ' ἤκων· ἐν ἧσαφῶς ἐβουρέτας σαυτῷ τὰς Κορινθίους καλεῖς. ἀλλὰ γὰρ αὐτῷ μοι δεῖ ἢ μέρεος ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ: καὶ γὰρ ἀν ἡδίας τὰς ἀκῶντας ποιήσαιμεν πατρῶα μοι πρὸς ὑμᾶς ὑπάρχει Φιλία. καὶ γὰρ, ὤκησε παρ' ὑμῶν ὁ ἐμὸς πατήρ, καὶ ἀναχθεῖς

χθεις ενθεν, ὡς περ ἐν Φαιάκων Ὀδυσσεύς, τῆς πολυχρονίης πλάνης ἀπ-
ηλλάγη. εἶτα μικρὰ διελθὼν παρὰ πανόργου μητρῆας, ἐνταῦθα Φῆς, ὁ
πατὴρ ἀνεπαύσατο.

*Enimvero in mentem reuoca Imperatoris EPISTOLAM, quam AD
CORINTHIOS miserat: tum inuitus quidem bellum adgressus, & iam po-
teriori parte auctus, sed nondum ad exitum accedens. In quibus litteris perspi-
cuae Corinthios bene de te meritos praedicas. Verum opus est mihi EPISTOLAE
particula; sic enim hilariores reddemus auscultantes: paterna mihi vobiscum
intercedit amicitia; etenim apud vos pater meus habitauit, indeque reuersus,
ut Vlysses a Phaeacibus, diuturno errore liberatus est.*

Idem Paneg. IVLIANI p. 242.

Οὕτω δὲ πλείω λόγον ἔμην δοκεῖν ἀδικεῖν; ἢ τῆς νίκης αὐτῆς ἐπε-
ποίητο, ἕως τ' ἐν μέσοις τοῖς δεινοῖς ἐμβεβηκῶς, δι' Ἑλλήνων ἀπασιν ἀνθρώ-
ποις ἀπελογοεῖτο, πέμπων ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ἐκείσε καὶ τὰς ἐκείνων τρόπος;
μείζους, ἐλάττωσιν, τὸ μέσον ἐχέσας: ὡς ἐμελλον τοῖς δεξαμένοις ἀρμόσειν.

*Sic maior habebatur ratio, ne illata videretur iniuria, quam victoria
ipsius, quousque in media pericula progressus, per Graecos ab omnibus hominibus
defenderetur; dum LITTERAS inde mitteret, ad singulorum mores congruas,
maiores, minores, mediocritatem styli seruantes, ut iis, qui eas acciperent, ac-
commodari eadem possent.*

Idem Orat. Funeb. in IVLIANVM p. 288.

Εἰδὼς δὲ ὡς καὶ θεοὶ παρ' Ἀθηναίους ἐκρίθησαν, εὐθύνας ἠξίωσε δῆ-
ναι τῶν πεπραγμένων καὶ τὰς Ἐρεχθεΐδας ὁ βασιλεὺς ἐποίει δικαστὰς,
πέμπων ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ ἐν γράμμασι.

*Præterea quum probe sciret, Deos apud Athenienses indicatos esse, ratio-
nes actorum dare voluit: ac ita Erechtheidas (seu Athenienses) Imperator iu-
dices constituit, DEFENSIONEM EPISTOLIS ad eos consignans.*

Ibidem p. 307.

Τὰς τῶν δυνασευόντων τιμωρίας ὑπερβάς, Ἰππὶ τὴν ΤΟΥ ΡΗΤΟ-
ΡΟΣ ἦκε: καὶ παρὸν σρεβλῶσαι καὶ ἀποικτεῖναι, ΛΟΓΩ τὴν πόλιν ἀμύ-
νεται.

*Potiorum pœnas moderatus (IVLIANVS) ORATORIS partes suscipit;
ἔ quum libertas ei esset quaestionibus ἔ cadibus in eos (Antiochenles) sequere,
ORATIONE urbem ulciscitur.*

Zosimus Histor. Lib. III. cap. VIII.

Τὸ δὲ ὅπως, περιττὸν ἠγησάμην διεξελεθεῖν, αὐτῶς ΤΟΥ ΚΑΙΣΑ-
ΡΟΣ ΕΝ ΙΔΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦῃ πάντα ἀφηγησάμενος τὰ τότε πραχθέν-
τα. ἀπερ' ἐστὶν εἰς χεῖρας λαβόντα, τὴν ἐν λόγοις ἀκραν ἔ ἀνδρὸς συνι-
δεῖν ἀρετὴν.

*Id autem quomodo factum sit, a me commemorari superuacaneum duxi:
quum ipse CAESAR omnia tunc temporis gesta peculiari SCRIPTO quodam
exposuerit. Ea vero si quis in manus sumserit, huius viri summam in dicendo
vix perspiciet.*

Idem Lib. III. cap. X.

Πάσας δὲ τὰς πόλεις, ἃς ἔτυχεν ἤδη διαδραμῶν, ἐφιλοφρονεῖτο,
χρηστὰς ἐναποτιθέμενος πᾶσιν ἐλπίδας. ΕΓΓΡΑΦΕ δὲ καὶ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ,
καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ Κόρινθοις, τὰς αἰτίας τῆς σφετέρως ἐμφάτων
ἀφίξεως.

Omnes

Omnes autem urbes, quas cursim iam transferat, blande demulcebat, universis spem de se bonam praebens. SCRIPSIT & ATHENIENSIBVS, & Lacedaemoniis, & Corinthiis, itineris sui causas ostendens.

TESTIMONIA VETERVM CHRISTIANORVM.

Socrates Hist. Eccl. Lib. III. cap. I.

Ἐχων δὲ ὁ βασιλεὺς πλεονάζον ἐν ἑαυτῷ τὸ κενόδοξον, πάντα τὰς
πρὸς αὐτῶν βασιλεῖς ἐκωμώδησεν ἐν Τῷ ΛΟΓῷ ὃν ἐπέγραψε ΚΑΙΣΑ-
ΡΑΣ.

*Ceterum quum Imperator vana gloria supra modum deditus esset, cunctos
ante se Imperatores perstrinxit eo LIBRO, quem inscripsit CAESARES.*

Idem Lib. III. cap. XVII.

Ὁ βασιλεὺς δὲ ἀφόμενος ἔργοις τὰς ὑβριότας ἀμύνασθαι, τὰ
ἀντισκώψαι τὴν ὀργὴν διελύσατο. τὸν γὰρ πεπονημένον αὐτῷ ΑΝΤΙΟΧΙ-
ΚΟΝ, ἢ τοι ΜΙΣΟΠΩΓΩΝΑ ΛΟΓΟΝ διεξελθὼν, σίγματα διηκεν τῇ
Ἀντιοχείων πόλει κατέλιπεν.

*Imperator vero, abiecto priore consilio, quo iniuriam sibi a conuicatoribus
illatam factis ulcisci decreuerat, reciprocis conuiciis ac dieteris iram suam ex-
pleuit. LIBRO enim aduersus eos edito, quem ANTIOCHICVM sive MISO-
POGONEM inscripsit, Antiochensium civitati notam inusit sempiternam.*

Idem Lib. III. cap. XXIII.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ δὲ τὸν πατέρα ζηλῶν, τὸ ἴδιον πάθος εἰς ΤΟΥΣ
ΚΑΙΣΑΡΑΣ ἤλεγξε, πάντα μωμησάμενος τὰς πρὸς αὐτῶν βασιλεῖς, καὶ
ἐδὲ ὁ φιλοσόφος Μάρκος φεισάμενος.

*IULIANVS vero patris (Porphyrii, de quo ibi sermo) exemplum imi-
tatus, animi sui morbum prodidit in libro, qui CASARES inscribitur: in quo
cunctos ante se Imperatores perstrinxit, ac ne ipsi quidem Marco Philosopho
repercit.*

Idem ibidem.

Καὶ ἐν Τῷ ΛΟΓῷ δὲ αὐτῶν ὃν ΠΕΡΙ ΚΥΝΙΣΜΟΥ ἐπέγραψε, δι-
δάσκων ὅπως δεῖ τὰς ἱερὰς πλάττειν μύθους, φησὶ δεῖν κρύπτειν τὴν περὶ
τῶν τοιαύτων ῥημάτων ἀλήθειαν, λέγων αὐτοῖς ῥήμασι τάδε· Φιλεῖ γὰρ ἡ φύ-
σις κρύπτεσθαι, καὶ τὸ κενυρμένον τῆς τῶν θεῶν ἰσσίας ἐκ ἀνέχεται γυ-
μνοῖς εἰς ἀκαθάρτους ἀκοᾶς ῥίπτεσθαι ῥήμασι.

*In eo autem LIBRO, quem de CYNICA philosophia inscripsit, docens quā
ratione sacras fabulas fingere deceat, huiusmodi in rebus occultandam ait esse
veritatem. Sic enim loquitur: amat enim latere natura, & abdita Deorum
substantia nudis & apertis verbis in impuras aures proiici se non sustinet.*

Sozomenus Hist. Eccles. Lib. V. cap. XIX.

Ἵπερφυῶς δὲ τὸ θυμῷ μεταβαλλόμενος, ΛΟΓΟΙΣ μόνοις τὴν ὑβρίν
ἠμύνατο· κάλλισον καὶ μάλα ἀσείον ΛΟΓΟΝ, ὃν ΜΙΣΟΠΩΓΩΝΑ ἐπέ-
γράψε, κατὰ Ἀντιοχείων διεξελθὼν.

*Sed animi estu repente mutato, VERBIS duntaxat contumeliam suam
ultus est, elegantissimo & admodum faceto aduersus Antiochenses LIBRO com-
posito, quem MISOPOGONA inscripsit.*

Ibidem Lib. VI. cap. I.

Ἀρσακίῳ δὲ, τῶν Ἀρμενίων ἡγχαμένῳ συμμαχῶντι Ρωμαίοις, ΕΓΡΑ-
ΨΕ

ΨΕ συμμίξαι περὶ τὴν πολεμίαν. ἀπαυθαδειασάμενός τε πέραν ἑμετρίας
EN TH EPISTOLH, καὶ αὐτὸν μὴν ἐξάργος ὡς ἐπιτήδειον πρὸς ἡγεμο-
νίαν, καὶ Φίλον οἷς ἐνόμιζε θεοῖς, Κωνσταντίω τε, ὃν διεδέξατο, ὡς ἀνάνδρῳ
καὶ ἀσεβεῖ λοιδωρησάμενός, ὑβριστικῶς μάλᾳ ἠπείλησεν αὐτῷ.

SCRIPSIT praeterea Arsaci, Armeniorum Regi ἔ socio Romanorum, ut
iuxta fines Persarum ipsi occurreret. Qua in EPISTOLA postquam ultra-
modum gloriatus esset, ac se quidem ipse extulisset, tanquam imperio idoneum,
ἔ Diis, quos colebat, acceptum: Constantium vero, decessorem suum, ut igna-
vum ἔ impium vituperasset: contumeliosus admodum verbis ei minatus est.

Theodoritus Hist. Eccles. Lib. III. cap. XXVIII.

Καὶ θερμῶς τὸν τῶν ὅλων δεσπότην καὶ σωτῆρα ποθῶντες, βδελυ-
τόμενοι αἰεὶ τὸν ἀξίον λήθης ΙΟΥΛΙΑΝΟΝ διετέλεσαν· καὶ αὐτὸς ἐκεί-
νός ἔφη σαφῶς, διὰ τοῦ τῆτο καὶ ΛΟΓΟΝ συνέγραψε κατ' αὐτῶν, καὶ
ΜΙΣΟΠΩΓΩΝΑ τῆτον ὠνόμασε.

Et uniuersorum dominum ac seruatorem feruide amantes (Antiochen-
ses) scelestissimum IULIANVM semper detestati sunt. IULIANVS ipse opti-
me nouerat: atque idcirco LIBRVM contra eos scripsit, quem MISOPO-
GONEM appellauit.

Suidas in voce ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ. ὁ παραβάτης, καὶ ἀποστάτης, Ρωμαίων βασι-
λεὺς, Κωνσταντίνου τῆ μεγάλης βασιλέως ἀνεψιός, ἀπὸ Δαλματίας ἀδελ-
φὸς αὐτῆ, καὶ μητρὸς Γάλλας τῆνομα. ἔγραψε τὸς καλεσμένους Καίσα-
ρας, περιέχει δὲ τὸς ἀπὸ Ἀυγύστου Ρωμαίων βασιλεῖς. ἑτέραν βίβλον
περὶ τῶν τειῶν σχημάτων, καὶ τὰ καλεσμένα Κρόνια, καὶ τὸν Μισοπό-
γωνά, ἢ Ἀντιοχικόν. περὶ ἑ πόθεν τὰ κακὰ καὶ τὸς ἀπαυδαύτους, πρὸς τὸν
κύνα Ἡρακλεῖτον, πῶς κυνισέον, ἐπιστολάς παντοδαπάς, καὶ ἄλλα. περὶ
ἑ Ἐμπεδοτῖμα λέγει ὁ παραβάτης ἕτως ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Κρόνοις·
ἡμεῖς δὲ Ἐμπεδοτῖμα καὶ Πυθαγόρα πιστεύοντες, οἷς τε ἐκείθεν λαβῶν
Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἔφη. καὶ μικρῶ πρότερον καὶ ὁ κλεινὸς ἡμῶν ἔδο-
ξε καὶ ἱεροφάνης Ιάμβλιχος. ἐπὶ τὸν Ἰουλιανὸν πολλὰ δίκαια ἔχωρεν,
χανδὸν ἐμφορημένων τῶν ἀνθρώπων τῆς δικαιοσύνης τῆ κείνου. ἀναβο-
λαί τε ὅσα ἦσαν ἐπ' αὐταῖς, ὅσα νόμιμον ἐκ τῶν συνήθων γραμμάτων τὸ ἀ-
δικὸν ἰσχυρῶν, εἰς βοήθειαν τῶν ἀδικῶν καὶ πρῆληφότων. ἀλλ' ἡ παρα-
χρημα ἔδει τὸ ἴσον ἐλέγχεσθαι κατὰ φύσιν, ἢ τὸ μέλλον, καὶ διαθεμέ-
νιον εἰς τὸν χρόνον, ὑποπτόν ἦν. βαρὺς μὲν ἔν καὶ λυπηρὸς ἐτύγχανε, καὶ
ἐπίλοιπός δὲ καὶ τὸ τῶν πονηρῶν ἔθνος καὶ ἀδικῶν διηγείροτο. ἔ γὰρ ἀδικεῖν
ἔξῃν, ἔδὲ λανθάνειν ἀδικῶσι. βαρύτερον δὲ αὐτὸν ἀπεδείκνυε τοῖς μοχθη-
ροῖς καὶ τὸ εὐπρόσδοτον. οἷα γὰρ προῖόντι μὲν πολλάκις διὰ τὰς ἱερομηνίας καὶ
θυσίας. ἡμέρας δὲ φύσει πρὸς πᾶσαν ἐντευξὴν τυγχάνοντι, ἀκώλυτοι τοὺς
δεομένους λόγους τυχεῖν. ὁ μὲν ἔν ἐλάχισον τῆς ἑπο τῶν πονηρῶν τᾶυτης βλα-
σφημίας τε καὶ ὀργῆς ἠοδάνετο, καὶ ἐφρόνιζε.

IULIANVS. Transfuga (seu desertor) ἔ apostata, Romanorum Im-
perator, Constantini Magni Imperatoris nepos, fratre eius Dalmatio genitus,
ἔ matre Galla nomine. Scripsit librum, qui vocatur Caesares: continet au-
tem omnes ab Augusto Romanorum Imperatores. Alium quoque librum scripsit
de tribus figuris: ἔ qua vocantur Saturnalia, ἔ Misopogonem seu Antio-
chicum, ἔ Vnde mala proficiscantur contra ineruditos: item Aduersus canem
Heraclitum, Quomodo Cynice viuendum sit, Epistolas omnis generis, ἔ
alia.

alia De Empedotimo in Saturnalibus sic scribit Parabata: Nos Empedotimo, & Pythagoræ, & iis quæ inde accepta Ponticus Heraclides tradidit, fidem adhibentes; & paullo ante: inclytus nobis visus est & Hierophantes Iamblichus. Ad Iulianum multa causa deferebantur, quum homines affatim fruerebantur equitate iudicis. Neque enim dilationes erant earum, quæ lege sancitam e receptis scriptis haberent iniquitatem, & hominibus iniustis alienaque detinentibus auxiliarentur. Sed aut statim equitas natura consentanea demonstranda erat; aut mora & procrastinatio suspecta habebatur. Grauis igitur & molestus erat: atque ob hæc natio improborum & iniustorum excitabatur. Nam neque iniuriam facere licebat, nec ea facta latere. Molestiorem etiam illum improbis reddebat & adeundi facilitas. Quum enim & sæpe propter festa sacrificiaque procederet, & adeuntibus omnibus commodum ac mitem se præberet, quilibet eum adloqui poterat. Ille vero tulit improborum maledicta, & indignationem minime sentiebat aut curabat.

Zonaras Lib. XIII. p. 10. Tom. II. ed. Ræg.

Ὅθεν ὁ βέβηλος ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, ἐν τῷ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΙΣΑΡΩΝ ΛΟΓῶ ἀντί, ἀποσκώπτων ὡς περ εἰς τὸν εὐσεβέστατον, πλάττεται τὸν Ἐριμῆν διαλεγόμενον, καὶ τι ἂν εἴη γνώρισμα βασιλέως ἀγαθῆ; πυθθάνομενον, καὶ κείνον πρὸς τὸ ἐρώτημα λέγοντα: πολλὰ κεκλήσθαι χρῆναι τὸν Ἀυτοκράτορα, καὶ ἀναλίσκεν πολλά.

Enimvero profanus ille IVLIANVS in LIBRO de CAESARIBVS Imperatorem piissimum deridens, quia profusus esset in sumptibus faciendis, fingit Mercurium cum eo colloquentem querere, quænam sit boni Regis nota? cui ille respondeat, Imperatori & habenda & insumenda esse multa.

Idem p. 26.

Οἱ Ἀντιοχεῖς ἀποσκώπτοντες εἰς αὐτὸν, θυτὴν ἔλεγον καὶ ἔ βασιλέα σφίσι ἐπιδημῆσαι. καὶ διὰ τὸ καθεμιμένον ἔχειν ἐκείνον τὸν πώγωνα, τράγον αὐτὸν ἀνόμαζον οἱ αὐτοὶ, καὶ πρὸς σχολίων πλοκὴν ἔλεγον αὐτὸν ἐπιτήδειον. Ὁ δὲ ἀνταποσκώπτων αὐτοῖς εἰς βλακείαν, καὶ θυψίην, καὶ τρυφερότητα, ἔλεγε: μὴ παρέχειν τοῖς Ἀντιοχεῦσι τὸν πώγωνα εἰς σχολίων πλοκὴν, ἵνα μὴ τῆ ἰστέ τραχύτητι θλιβείεν αἱ χεῖρες αὐτῶν πρὸς ἑς καὶ ΛΟΓΟΝ ἔγραψεν, ὃς ἐπιγέγραπται ΑΝΤΙΟΧΙΚΟΣ, ἢ ΜΙΣΟΠΩΓΩΝ.

Antiochenes victimarium non Imperatorem ad se venisse per iocum dicebant: & quia promissam alebat barbam, Hircum nominabant, & ad necedendos funes aptum esse dicebant. Ille vicissim eorum stultitiam, mollitiem & delitias perstringens: Nolim, inquit, Antiochenibus barbam meam ad funes necedendos præbere, ne manus illorum eius asperitate adterantur; edito contra illos LIBRO, qui ANTIOCHICVS seu MISOPOGON dicitur.

Nicephorus Callistus Hist. Eccles. Lib. X. cap. XXVII. Tom. II. p. 61.

Εἰς ἔργον δὲ τὴν ἀπειλὴν ἀγαγεῖν μὴ θελήσας, λόγοις ἀντισκώψαι τὴν Ἀντιόχην ἠθέλησε. καὶ ΛΟΓΟΝ κατ' Ἀντιοχέων γενναῖον καὶ μάλα ἀσείον διεξελθὼν, ὃν ΑΝΤΙΟΧΙΚΟΝ ἢ ΜΙΣΟΠΩΓΩΝΑ ἐπιγράφει. καὶ ἔτως ἀμυνάσθαι δόξας, τὴν πρὸς Πέρσας ἠπέιγετο. σίγματά δὲ διηνεκῆ τῆ Ἀντιοχέων πόλει καὶ λιπῶν.

Ceterum minas factis exsecutus non est; sed verbis tantum in Antiochenos conuitia retorfit, LIBRVMque præclarum & facetum ira remissa in eos conscripsit, quem ANTIOCHICVM vel MISOPOGONA inscripsit. Atque eo patet se iniuriam vindicasse existimans, Persicam expeditionem perpetua nota turbi Antiochena iniusta, est persequutus.

TESTI-

TESTIMONIA VETERVM

De IVLIANI scriptis aduersus Christianos, & CYRILLI contra eundem opere.

Gregorius Nazianzenus Inuectiua I. in IVLIANVM.

Λόγον γὰρ ἀναθήσω πρὸς Θεῷ χαριστήριον, πάσης ἀλόγου θυσίας ἱερώτερον τε καὶ καθαρώτερον, ἢ κατὰ
ΤΟΥΣ ΕΝΑΡΕΙΣ ἐκείνῃ ΛΟΓΟΥΣ καὶ λήξῃς.

Sermonem enim Deo in grati animi significationem dabo, omni rationis experte victi-
ma sanctiorem & puriorem; neuiquam iuxta SCELERATOS eius SERMONES & nugato-
rias orationes.

Libanius Orat. Funeb. in IVLIANVM.

Πολλῶν δὲ θέσεις νόμων, ΒΙΒΛΙΩΝ τε συγγραφαὶ βοηθῶντων θεοῖς.

Legum multarum sanctiones, nec non LIBRORVM conscriptiones Diis succurrentes.

Hieronymus Epist. LXXXIV. Magno Oratori Romano.

IVLIANVS Apostata septem libros in expeditione Parthica aduersum Christianos evo-
muit, & iuxta fabulas Poetarum suo se ense lacerauit. Si contra hunc scribere tentauero, puto
interdices mihi, ne rabidum canem Philosophorum & Stoicorum doctrinis, id est Hercules cla-
ua, repercutiam: quamquam Nazarenum nostrum, ut ipse solebat dicere, Galileum statim in
prælio sensit.

Idem Praefat. de Script. Ecclesiasticis.

Discant ergo Celsus Porphyrius, IVLIANVS, rabidi aduersus Christum canes, discant eo-
rum sectatores, qui putent Ecclesiam nullos Philosophos & eloquentes nullos habuisse docto-
res; quanti & quales viri eam fundauerint, extruxerint & ornauerint, & desinant fidem
nostram rustica tantum simplicitatis arguere, suamque potius imperitiam agnoscant.

Idem de optimo genere interpretandi cap. III.

Hoc replico, non ut Euangelistas arguam falsitatis; hoc quippe impiorum est Celsi, Por-
phyrii, IVLIANI.

Socrates Hist. Eccl. Lib. III. cap. I.

Ἐκ τῆς πίστεως ἡθῶς κινῶμεν, καὶ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ συνέγραψε.

Eodem animi morbo impulsus (IVLIANVS) LIBROS CONTRA CHRISTIANOS conscripsit.

Idem Lib. eod. cap. XXIII.

Οἷς εἰ μὴ παρέργως ἐντετυχήκασιν ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ καὶ Πορφύριος, ἐγνωμότως τε αὐτὰ ἐδέξαντο, πίν-
τως ἀν εἰς ἑτέρα πῖνα ἴδῃς ΛΟΓΟΥΣ ἔτρεψαν, καὶ ἀν εἰς τὰ σοφίσματα βλάσφημα γράφειν ἐτρέπησαν.
ὅτι δὲ ὁ βασιλεὺς σκώψαι ἐπέτηθευσε, πρὸς ἴδῃς ἰδιώτης καὶ ἀπλυστέρως ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ πίεμεν, ἔ-
μην πρὸς τῆς ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μόρφωσιν τῆς ἀληθείας ἐχόντας, ἐκείθεν δῆλον ἐστὶ. λαβὼν γὰρ
τὰ ῥήματα, ἔσται χρείας ἐνεκεν οἰκονομικῶς ἵπτι ἔθεῖ ἀνθρωπικώτερον πεπαιγμένον, καὶ πολλὰ ταῦτα ἐ-
πισυνέλας, πάλῃ ἵπτι φέροι κατὰ λέξιν τὰδε. ἴδῃτων τίνων ἑκάστων, εἰ μὴ λέγῃ ἐστὶν ἀτόρητον ἔχων ἰνὰ
θεωρίαν, ὅτι ἐγὼ νεόμικτα, πολλῆς γέμεσθαι εἰ λόγος περὶ αὐτῆς βλασφημίας. ταῦτα μὲν ΕΝ Τῷ ΤΡΙ-
Τῷ αὐτῆς ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΒΙΒΛΙῶ ἀυτῆς λέξεσιν εἴρηκε.

Quasi diligenter perlegissent IVLIANVS & Porphyrius, & si placido animo ea suscepissent,
prorsus stylum suum ad aliud argumentum conuertissent, nec ad impietatis plena sophismata
conscribenda animum suum unquam adplicuissent. Quod vero Imperator cauillari studuerit,
apud rudes & imperitos verba faciens, non apud eos, qui ex sacris litteris expressam veritatis
gerunt imaginem, hinc licet perspicere. Nam quum multa, quae propter dispensationem, ne-
cessitatis causa, humano more, de Deo dicuntur, excerpisset atque in unum collegisset, tandem
hac subiungit ad verbum: Horum singula, nisi sermo ipse arcanam quandam habeat intel-
ligentiam, quod quidem facile existimo, multa in Deum impietate referta sunt. Hac ille
INTERTIO CONTRA CHRISTIANOS LIBRO totidem verbis scripsit.

Theophanes Chronographia p. 44. edit. Regiae Paris.

Ἀνατροπὴν δὲ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ὁ δυσσεβὴς ἔγραψε τῶν θεῶν εὐαγγελίων, ἣν ὁ μέγας ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ

Ἀλεξανδρείας ἐν ἐξαγρέτῳ πραγματείᾳ λαμπρῶς ἐπανέστρεψεν.

Impius IVLIANVS sacrorum Euangeliorum confutationem scripsit, quam CYRILLVS,
magnus Alexandria Antistes, selectis & luculentis editis commentariis refutauit.

Cedrenus Histor. p. 407. ed. Reg.

Ὁ αὐτὸς ὁ ΔΥΣΣΕΒΗΣ καὶ τὴν ἰῶν θεῶν εὐαγγελίων ἀνατροπὴν ἐγραψε. ἣν ὁ μέγας καὶ ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ Ἀλε-
ξανδρείας, καὶ ἄλλοι Φιλόχριστοι ἐπινοοῦσάντων, καὶ πῶσαν δὲ ἄλλην γραφὴν αὐτῆς τε καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτῆς δι-
εσάσαν ὑποδὲ τῶν ὀρθοδόξων ἐξεβλήθησαν τὰ τέτων νοθεύματα.

Impius IVLIANVS scripsit etiam Euangeliorum deprauationem, quae magnus CYRIL-
LVS Alexandria Episcopus, alique Christiani correxerunt: omnes autem sacras litteras IULI-
ANVS eiusque similes corrumpere, quorum adulterina scripta pii eliminarunt.

INDEX